

realizat o scenografie reușită, chiar plină de „culoare“, așa cum și trebuia să fie pentru a urma cheia montării scenice.

Chiar dacă este amuzant pe alocuri, spectacolul, plicticos cel mai adesea, are toate datele care te fac să îl uiți imediat după ce l-ai văzut. Și nu pentru că depui eforturi în acest sens, ci, pur și simplu, ți se șterge din minte. Întreaga intrigă complicată a textului și vânzoleala scenică sunt, de fapt, inutile.

Poți petrece o seară agreabilă urmărind *COOLöri* la Teatrul Foarte Mic, dacă ești neapărat într-o dispoziție „cool“. Eu nu am fost.

Teatrul Foarte Mic – COOLöri de Peca Ștefan. Regia: Diana Iliescu. Scenografia: Corina Grămoșteanu. Cu: Viorel Cojanu, Cătălin Babiuc, Clara Flores, Mihai Dinvale, Radu Iacoban, Bogdan Albulescu, Doru Bem. Data premierei: 17 mai 2006.

Ion Jurca ROVINA

O clipă de inefabil și pentru el însuși

Director la Teatrul pentru Copii și Tineri „Merlin“ din Timișoara, Horia Dan Ionescu regizează spectacole și chiar joacă, cum se întâmplă în *Cartea junglei*, o dramatizare proprie după J. R. Kipling, unde a fost nevoit să intre într-un rol la retragerea unui actor. Nu doar plăcerea indiscutabilă de a face regie, ci și *nevoia* îl determină să nu-și lase teatrul, cu un buget mic, în suferință de premieră. *Cartea junglei* a fost o dorință personală pe care și-a împlinit-o într-un memorabil musical pentru copii, cu muzica lui Ilie Stepan. *Năzdrăvăniile lui Nică* (după *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă) i-au revenit mai întâi pentru că un regizor cerea mai mult decât dispunea casieria teatrului, și i s-a potrivit ca o izbândă. În primăvara aceasta, a găsit loc pe mica scenă pentru comedia lui Sică Alexandrescu *Napoleon era fată*. Iar în final de stagiune, n-a uitat de el însuși: a intrat într-un spectacol cu fragmente din rolurile pe care le-a jucat sau ar fi dorit să le fi jucat, intitulat ***O clipă de teatru. Cu scene din W. Shakespeare și I.L. Caragiale.***

Ca un actor ce se află, îmi spune *nevinovat* că nu și-a dat seama că acest spectacol tocmai i se nimerește în pragul împlinirii a 60 de ani de viață (3 iulie, 2007). În aceeași notă de *nevinovăție*, fiind luat prin surprindere, încerc să-i însceenez și eu o *clipă* de rememorare.

Timișorean, Horia provine dintr-o familie de artiști: mama, actrița Coca Ionescu, tatăl, regizorul Dan Radu Ionescu. Din jocul prin culisele Teatrului, s-a trezit, la 14 ani pe scenă, fulgurant, chiar într-un rol, alături de Dan Nasta, în spectacolul *Sfânta Ioana*. Drumul lui Horia era firesc spre teatru, absolvind la București IATC-ul în 1969, la clasa lui Moni Ghelerter. Începutul actoricesc, la Teatrul din Satu Mare, o escală la Arad și, acasă, la Timișoara.

40 de ani de scenă, cu roluri pe care actorul Horia Ionescu nu le-a contabilizat, mult peste o sută, în orice caz. La care s-ar referi? Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă*, sau Ipingescu din aceeași piesă, în alt spectacol, Platon din *Escu...*, Osvald din *Regele Lear*, Ministrul de interne din *Răceala*, altele din spectacole montate de regizori pe care-i place să-i numească: Marietta Sadova, Dan Nasta,

Horia Dan IONESCU

Emil Reus, Victor Tudor Popa, Mihai Manolescu, Constantin Anatol, Ely Malka, Ștefan Iordănescu, ori, mai aproape, la Național, în montările lui Sabin Popescu – în acel inegalabil Firs din *Livada de vișini*, sau Antonio din *Neguțătorul din Veneția*. De la interpretul de profil comic, gama actorului s-a extins spre personaje de compoziție, bine definite, cu personalitate scenică. Mai mult, disponibil oricând să intre în pielea unui personaj pe scenă sau chiar în afara ei, într-un scurt intermezzo (cu siguranță, nimeni, la Timișoara, n-a făcut mai multe microspectacole prin spații neconvenționale decât el), Horia a fost și este plurivalent. În rol de regizor, a câștigat cu Teatrul din Lugoj Premiul întâi pe Europa, ceea ce l-a încurajat să monteze și pe scenele profesioniste, vreo 5 spectacole la Național, altele la Arad, Reșița, Baia Mare, ori la românii din Serbia, Seleuș, Satu Nou.

Directorul Horia Ionescu regizează, și chiar joacă dacă e cazul, nu pe alți bani în afară de salariu, ci pentru teatru și instituția căreia i-a dat un alt nume la propriu și la figurat, i-a lărgit aria repertorială de la spectatorii cei mici și școlari, la tineri, cu creșterea numărului lor, la sediu sau în turnee, întreținând relația schimburilor cu teatre din țări vecine. Teatrul e cunoscut acum în țară și răsplătit cu premii, un premiu pentru regie sau nominalizări la Galați. Este teatrul care montează dramatizări din literatura clasică și teatrul care scoate la rampă piese contemporane, inclusiv ale autorilor timișoreni. Cu un repertoriu conceput pentru două secțiuni, Horia a scos actorii de după paravanele cu păpuși în scenă și a fost, pus astfel și în situația de a da lecții de interpretare.

Conceput, în mare parte, *Cu scene din W. Shakespeare și I. L. Caragiale, O clipă de teatru* este un spectacol semnat de Vasile Toma, destinat anume actorului Horia Dan Ionescu, după modelul *O viață în teatru*, fără a prelua text din piesa lui David Mamet. În scenă joacă Tatăl și Fiul, iar ca un al treilea personaj este introdus Timpul, care definește alegoric succesiunea trecerii în teatru. Regizorul zice că e vorba de „un periplu al spectatorului în spatele cortinei. Obișnuit doar cu produsul finit al spectacolului, noi îi propunem să cunoască și să înțeleagă ce e și dincolo de cortină.” Adică, o lecție despre teatru.

Periplul interpretativ al lui Horia Dan Ionescu (*Tatăl*) are început caragialesc, grotesc, în Conul Leonida, secundat de tânărul actor Andrei Zagorodnii (competitiv, concentrat) în Efimița. Timpul, Radu Văduva, îi întoarce spre Shakespeare, la *Hamlet*, cu lecția de teatru (aici către Fiu, după ce acesta rostește parte din monolog): „[...] recită, rogu-te, ușor, curgător”... Apoi, tot sfătuitor, Lorenzo cu Romeo, scenă urmată de o lecție despre absurdul în teatru. Un Othello pletos pe motocicletă (o mostră de modernizare și actualizare), în sugestionare ulterioară cu Sperietoarea din *Vrăjitorul din Oz*. Meditativ, Henric al V-lea, scenă din *Căldură mare*, și final cu Prospero... Retragera actorului pe catafalc, învăluit de colțurile cortinei, trebuie înțeleasă doar scenografic, într-o plastică sugestivă.

Altfel, rămânem la întruchipările fulgurante de personaje, incursul actoricesc prin alte existențe, semnalele despre limbajul teatral, arta de a transmite trăiri, emoții, mesaje. O improvizație, cu o melancolică rememorare pe scândură, susținută, deopotrivă, de muzica lui Ilie Stepan. Actorul, într-un buchet de roluri, cu înflorirea clipei în acel efemer inefabil, unic, în teatru.

Teatrul pentru Copii și Tineri „Merlin”, Timișoara – O clipă de teatru. Cu scene din W. Shakespeare și I. L. Caragiale, un spectacol de Vasile Toma. Scenografia: Rareș Moldovan. Muzica: Ilie Stepan. Cu: Horia Dan Ionescu (*Tatăl*), Andrei Zagorodnii (*Fiul*), Radu Văduva (*Timpul*). Data premierei: 3 mai 2007.